BRIEF

Geloof en tolerantie

Professor H.W. von der Dunk schreef een helder stukje over (religieus) fanatisme en tolerantie, naar aanleiding van de kwestie Rushdie (NRC Handelsblad, 15 april). Hij is hoogleraar in de geschiedenis en mag (moet) daar dus wat over zeggen. De Europees-Westerse cultuur berust op het beginsel dat er onderscheid is tussen geloven en weten, en dat impliceert dat gelovigen andersdenkenden dienen te toleren. "Niemand kan zich meer onttrekken aan het verschil dat wij maken tussen geloof en weten. En op dat verschil berust het gebod van tolerantie..."

Het verwondert mij dat in de Nederlandse politiek dit principe niet wordt erkend. In zaken als euthanasie en abortus immers wordt bij vele politici hun standpunt door hun geloof bepaald. Dat mag voorzover zij hun eigen handelen daardoor laten bepalen. Dat mag niet, wanneer zij op grond van hun geloof mensen met een andere levensovertuiging iets gaan verbieden of voorschrijven.

Wanneer in een gemeente met een christelijke meerderheid een bepaling zou worden aangenomen dat iedere ingezetene zondags tweemaal naar de kerk moet, zou heel Nederland op zijn kop staan. Maar als in de landelijke politiek iemand de mogelijkheid van euthanasie wil verbieden op grond van zijn geloof, schijnt iedereen dat normaal te vinden. Daarom is het zo goed dat Von der Dunk 'het basale beginsel van de Europees-Westerse cultuur' zo duidelijk heeft beschreven.

De consequentie van dit beginsel lijkt mij te zijn dat politieke organisatie op basis van geloof moet worden verboden. Politiek streeft er immers naar door middel van machtsvorming aan anderen haar visie op te leggen. En wanneer iemand op grond van zijn geloof anderen de wet gaat voorschrijven, wordt het basis-beginsel van onze cultuur geschonden. Zo iets zou in de Grondwet vast moeten liggen. Maar in dit land worden wetten (van dezelfde politici) niet aan de grondwet getoetst, terwijl men zou denken dat dat de eerste taak van de rechter was. Kan men het dan de burger kwalijk nemen als hij zich niet aan de wet gebonden acht?

Prof.dr. R.S.P. Beekes,
Leiden.

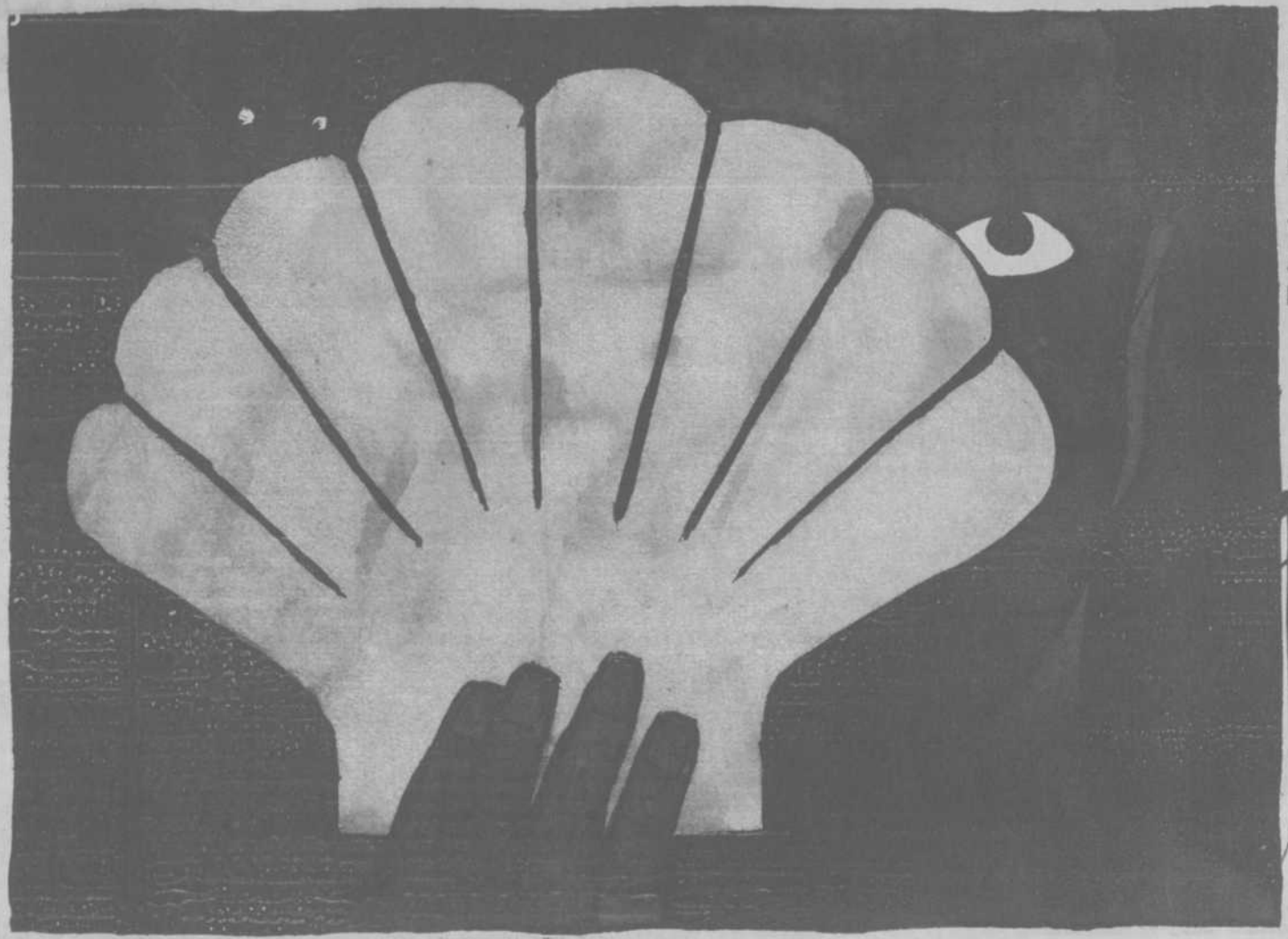

Tekening Frits Müller